

6. Голод у польському таборі.

На лихо панам в їх місті повиходила вся харч та поживок. Привезти через козацький стан не можна було ні за що в світі. Пани почали їсти коний. Коли не стало коний, вони збирали й їли здохлятину з тих коний, що були постріляні. Жовніри збирали їм в місті котів собак і миший, а як поїли й це добро, то здирали з возів шкури, краяли на шматочки чоботи, розмочували в воді і їли. Декотрі гризли зубами спеклу землю. Козаки накидали в воду трупів, і пани мусіли пити воду з сукровицею. Настала літня спека. Трупі гнили і смерділи: їх не було куди вивозити, не було де ховати. Козаки і селяни ще надто глузували з панів, одпочиваючи на валах: »А коли ви панове, будете одбирати чинші на Україні?« — кричали селяни »от уже рік минув, як ми вам нічого не платили, чом оце ви не загадуєте нам на яку панщину? Годі вам уже держатись! Тільки дурно контуші понищили та сорочки подерли, по шанцях лазючи. Того вам нарobili різні здирства, як оте очкове, панщина, та сухомельщина. От тепер козаки добре вам заграли в дудку!«

7. Бунт польських лицарів і підступ Вишневецького.

Пани побачили, що їм доведеться пропасти, почали просити у козаків мира. Вишневецький виїжджав з окопів і переговорював ся з ханом. Кисіль з панами приїжджав до Хмельницького. Хмельницький домагав ся, щоб йому видали Вишневецького, Конецьпольського і інших панів, і щоб границею між Польщею й Україною була ріка Висла. Пани не згодились і дали відповідь, що не мають права без короля одділювать Хмельницькому границю. Хан Іслян Гірей розсердив ся, довго стоячи під Збаражем, покликав Хмельницького і сказав йому: »Як ти за три дні не забереши поляків, то доведеться тобі дорого викуповатись. Ти обіцяв заселити мені Крим ляхами, заселиш ти його своїми козаками.«

Хмельницький виїхав до козаків і казав їм лагодитись до